

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

28. března 2019*

„Kasační opravný prostředek – Státní podpory – Podpory poskytnuté některými ustanoveními německého pozměněného zákona o obnovitelných zdrojích energie (zákon EEG z roku 2012) – Podpora výrobců elektřiny EEG a nižší příplatek EEG pro uživatele s vysokou spotřebou energie – Rozhodnutí prohlašující podpory za částečně neslučitelné s vnitřním trhem – Pojem ‚státní podpora‘ – Výhoda – Státní prostředky – Veřejná kontrola prostředků – Opatření srovnatelné s daní ze spotřeby elektřiny“

Ve věci C-405/16 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 19. července 2016,

Spolková republika Německo, zastoupená T. Henzem a R. Kanitzem, jako zmocněnci, ve spolupráci s T. Lübbigem, Rechtsanwalt,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž další účastníci řízení je:

Evropská komise, zastoupená K. Herrmann a T. Maxian Ruschem, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení M. Vilaras (zpravodaj), předseda čtvrtého senátu vykonávající funkci předsedy třetího senátu, J. Malenovský, L. Bay Larsen, M. Safjan, D. Šváby, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: němčina.

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se Spolková republika Německo domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 10. května 2016, Německo v. Komise (T-47/15, EU:T:2016:281, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2016:281), kterým uvedený soud zamítl její žalobu podanou na základě článku 263 SFEU znějící na zrušení rozhodnutí Komise (EU) 2015/1585 ze dne 25. listopadu 2014 o režimu podpory SA.33995 (2013/C) (ex 2013/NN) [který zavedlo Německo na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů a uživatelů s vysokou spotřebou energie] (Úř. věst. 2015, L 250, s. 122) (dále jen „sporné rozhodnutí“).

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

- 2 Dne 28. července 2011 přijal německý zákonodárce Gesetz zur Neuregelung des Rechtsrahmens für die Förderung der Stromerzeugung aus erneuerbaren Energien (zákon k nové úpravě právního rámce podpory elektřiny z obnovitelných energií) (BGB1. 2011 I, s. 1634, dále jen „zákon EEG z roku 2012“). Účelem tohoto zákona, který byl v platnosti od 1. ledna 2012 do 31. července 2014, bylo zvýšení podílu elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie a důlních plynů (dále jen „elektřina EEG“) v zásobování elektřinou.
- 3 Hlavní znaky opatření zavedených zákonem EEG z roku 2012 jsou uvedeny v bodech 4 až 12 napadeného rozsudku takto:
 - „4 Zaprvé jsou provozovatelé sítě všech úrovní napětí (dále jen ‚PS‘) zajišťující obecné zásobování elektřinou povinni zaprvé připojit na svou síť zařízení vyrábějící elektřinu EEG v oblasti jejich činnosti (§ 5 až § 7 [zákona] EEG z roku 2012), zadruhé zavádět tuto elektřinu do své sítě, přenášet ji, jakož ji i prioritně distribuovat (§ 8 až § 12 [zákona] EEG z roku 2012) a zatřetí platit provozovatelům těchto zařízení odměnu počítanou na základě sazeb stanovených zákonem, vzhledem k povaze dotčené elektřiny a určeného nebo instalovaného výkonu dotyčného zařízení (§ 16 až § 33 [zákona] EEG z roku 2012). Alternativně mají provozovatelé zařízení vyrábějících elektřinu EEG právo na jedné straně obchodovat se vši touto elektřinou vůči třetím osobám nebo s její částí a na druhé straně požadovat, aby jim PS, ke kterému bylo zařízení připojeno v případě neexistence takového přímého obchodování, zaplatilo tržní prémii vypočtenou na základě částky odměny, která by jim připadla v případě připojení (§ 33 [a] až § 33 i [zákona] EEG z roku 2012). V praxi je nesporné, že tyto povinnosti v podstatě spočívají na provozovatelích místních distribučních soustav nízkého nebo středního napětí (dále jen ‚PDS‘).
 - 5 Zadruhé mají PDS povinnost k přenosu elektřiny EEG na provozovatele meziregionální přenosové soustavy vysokého a velmi vysokého napětí stojící v síti výše (dále jen ‚PPS‘) (§ 34 [zákona] EEG z roku 2012). Jako odměnu za tuto povinnost jsou PPS povinni platit PDS částku odpovídající odměnám a tržním premiím placeným posledně uvedenými subjekty provozovatelům zařízení (§ 35 EEG [zákona] z roku 2012).
 - 6 Zatřetí [zákon] EEG z roku 2012 stanoví mechanismus nazvaný ‚vyrovnání na spolkové úrovni‘ množství elektřiny EEG, [kterou] každý PPS zavádí do své sítě na jedné straně a částek zaplacených jako odměna vůči PDS na straně druhé (§ 36 EEG [zákona] z roku 2012). V praxi se každý PPS, který zavedl a zaplatil množství elektřiny EEG vyšší než množství dodané dodavateli elektřiny konečným zákazníkům nacházejícím se v jeho oblasti, může dovolávat vůči jiným PPS práva na vyrovnání odpovídající tomuto rozdílu. Od roku 2009/2010 již uvedené vyrovnání není prováděno v reálné formě (výměna toku elektřiny EEG), nýbrž ve finanční formě (vyrovnání s tím souvisejících nákladů). Tři ze čtyř PPS dotčených tímto ustanovením o vyrovnání jsou soukromé podniky (Amprion GmbH, TenneT TSO GmbH a 50Hertz Transmission GmbH), čtvrtý je veřejnoprávní podnik (Transnet BW GmbH).

- 7 Začtvrté jsou PPS povinni obchodovat s elektřinou EEG, kterou zavádějí do své sítě na spotovém trhu burzy s elektřinou (§ 37 odst. 1 [zákon] EEG z roku 2012). Pokud jim takto dosažená cena neumožňuje pokrýt finanční zátěž, kterou jim ukládá zákonná povinnost zaplatit náhradu za tuto elektřinu v cenách stanovených zákonem, mají právo za podmínek definovaných zákonodárnou mocí požadovat, aby jim dodavatelé zásobující konečné zákazníky zaplatili rozdíl, ve výši úměrné prodaným množstvím. Tento mechanismus je nazván ‚příplatek EEG‘ (§ 37 odst. 2 [zákon] EEG z roku 2012). Částka příplatku EEG nicméně může být v některých případech snížena o dva eurocenty za kilowatthodinu (kWh) (§ 39 [zákon] EEG z roku 2012). Pro využití takového snížení označeného v [zákoně] EEG z roku 2012 za ‚omezení příplatku EEG‘, známého však rovněž pod jménem ‚zvýhodnění zelené elektřiny‘, musejí dodavatelé elektřiny zejména prokázat, nejprve že nejméně 50 % elektřiny, kterou dodávají svým zákazníkům, je elektřinou EEG, dále že nejméně 20 % této elektřiny pochází z větrných elektráren nebo z energie ze slunečního záření a konečně že se přímo prodává jejich zákazníkům.
- 8 [...]
- 9 Zapáté je nesporné, že ačkoli [zákon] EEG z roku 2012 neukládá dodavatelům elektřiny povinnost přenést příplatek EEG na konečné spotřebitele ani jim to nezakazuje. Je rovněž nesporné, že dodavatelé, kteří mají sami povinnost platit [tento] příplatek PPS, přenášejí v praxi tuto zátěž na své zákazníky, jak ostatně Spolková republika Německo na jednání potvrdila. Prováděcí pravidla, podle kterých tento příplatek musí být signalizován na faktuře, která je jim zaslána, jsou stanovena v [zákoně] EEG z roku 2012 (§ 53 EEG [zákon] z roku 2012), stejně tak i podmínky, za kterých tito zákazníci musejí být informováni o poměru obnovitelných energií dotovaných podle zákona o obnovitelných energiích, který je jim dodáván (§ 54 [zákon] EEG z roku 2012).
- 10 Kromě toho [zákon] EEG z roku 2012 rovněž stanoví [zvláštní režim vyrovnání], podle kterého Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (Spolkový úřad pro hospodářství a kontrolu vývozu, dále jen ‚BAFA‘) poskytuje každý rok omezení části příplatku EEG, která může být dodavateli elektřiny přenesena na dvě určené kategorie zákazníků, totiž na jedné straně ‚výrobní podniky s vysokou spotřebou elektrické energie‘ (dále jen ‚PVSE‘) a na druhé straně ‚železniční podniky‘, po podání žádosti, která musí být posledně uvedenými společnostmi předložena před 30. červnem předcházejícího roku, s cílem snížení jejich nákladů na elektřinu, a tím zachování jejich konkurenceschopnosti (§ 40 [zákon] EEG z roku 2012).
- 11 [Zákon] EEG z roku 2012 upřesňuje podmínky, které otevírají nárok na tento režim, postup, který musí sledovat způsobilé podniky, pravidla určení omezení případ od případu a účinky rozhodnutí učiněných v této věci ze strany BAFA (§ 41 až § 44 [zákon] EEG z roku 2012). [Zákon] EEG z roku 2012 zvláště stanoví, že pro podniky výrobního odvětví, jejichž náklady na spotřebu elektřiny představují nejméně 14 % jejich hrubé přidané hodnoty a jejichž spotřeba je nejméně 1 gigawatthodina (GWh), je toto omezení stanoveno na 10 % příplatku EEG pro část jejich spotřeby v rozmezí od 1 GWh do 10 GWh, na 1 % tohoto příplatku pro část jejich spotřeby v rozmezí od 10 GWh a 100 GWh, a na 0,05 eurocentu/KWh při vyšší spotřebě. [Zákon] EEG z roku 2012 rovněž stanoví, že pro podniky výrobního odvětví, jejichž náklady na spotřebu elektřiny představují nejméně 20 % jejich hrubé přidané hodnoty a jejichž spotřeba je nejméně 100 GWh, je příplatek EEG omezen na 0,05 eurocentu/KWh od první kilowatthodiny. [Zákon] EEG z roku 2012 kromě toho uvádí, že dodavatelé elektřiny musejí informovat podniky mající prospěch z oznámení o omezení příplatku EEG zaprvé o části obnovitelných energií používající podporu podle zákona o obnovitelných energiích, která je jim dodávána, zadruhé o celkové skladbě jejich zdrojů energie a zatřetí, pro podniky upřednostněné podle zákona o obnovitelných energiích, o skladbě zdrojů energie, která je jim poskytována (§ 54 [zákon] EEG z roku 2012).
- 12 Zašesté [zákon] EEG z roku 2012 ukládá provozovatelům zařízení, PS a dodavatelům elektřiny souhrn informačních a publikačních povinností, zvláště [vůči] PPS a Bundesnetzagentur ([Spolková agentura pro síť], (dále jen ‚[agentura] BNetzA‘), se kterými se pojí řada povinností

transparentnosti spočívající konkrétně na PPS (§ 45 až § 51 [zákona] EEG z roku 2012). Uvedený zákon rovněž stanoví pravomoci týkající se dohledu a kontroly, které má [agentura] BNetzA vůči PDS a PPS (§ 61 [zákona] EEG z roku 2012).“

- 4 Evropská komise rozhodla dne 18. prosince 2013 o zahájení formálního vyšetřovacího řízení týkajícího se opatření obsažených v zákoně EEG z roku 2012, poté přijala dne 25. listopadu 2014 sporné rozhodnutí.
- 5 V uvedeném rozhodnutí se Komise domnívá, že zákon EEG z roku 2012 obsahuje dva typy selektivních výhod, které mohou být považovány za státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, tj. na jedné straně podporu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a důlního plynu, která garantovala výrobcům elektřiny EEG prostřednictvím výkupních cen a tržních prémie cenu elektřiny, která byla vyšší než tržní cena, a na straně druhé zvláštní režim vyrovnání, podle něhož mohl být příplatek EEG uživatelům s vysokou spotřebou energie snížen (článek 3 sporného rozhodnutí).
- 6 Výroková část sporného rozhodnutí zní takto:

„Článek 1

Státní podpora na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů a důlního plynu, včetně mechanismu jejího financování, která byla poskytnuta na základě [zákona EEG z roku 2012] a kterou Německo zavedlo protiprávně v rozporu s čl. 108 odst. 3 [SFEU], je slučitelná s vnitřním trhem s výhradou provedení závazku stanoveného v příloze I ze strany Německa.

[...]

Článek 3

1. Státní podpora spočívající ve snížení příplatku na financování podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů [...] v letech 2013 a 2014 u uživatelů s vysokou spotřebou energie [...], kterou Německo zavedlo protiprávně v rozporu s čl. 108 odst. 3 [SFEU], je slučitelná s vnitřním trhem, pokud spadá do jedné ze čtyř kategorií uvedených v tomto odstavci.

[...]

2. Podpora, na kterou se odstavec 1 nevztahuje, není slučitelná s vnitřním trhem.“

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 7 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 2. února 2015 podala Spolková republika Německo žalobu na neplatnost sporného rozhodnutí, ve které vznesla tři žalobní důvody, které Tribunál posléze v napadeném rozsudku zamítl.
- 8 Tribunál v bodech 33 až 42 napadeného rozsudku zamítl jako neopodstatněný první žalobní důvod vycházející z toho, že se Komise dopustila zjevně nesprávných posouzení při hodnocení úlohy státu při fungování zákona o EEG z roku 2012. Tribunál v bodě 40 napadeného rozsudku zejména konstatoval, že dotčená opatření byla zavedena zákonem, a tedy jsou přičitatelná německému státu.
- 9 Tribunál rovněž v bodech 49 až 70 napadeného rozsudku odmítl různé argumenty předložené Spolkovou republikou Německo v rámci jejího druhého žalobního důvodu, jenž vycházel z neexistence výhody, pokud jde o zvláštní režim vyrovnání. V bodě 44 napadeného rozsudku Tribunál zdůraznil, že se tento žalobní důvod týká výlučně samotné existence výhody ve prospěch PVSE, aniž nastolil otázku

selektivity této výhody nebo otázku existence výhody spojené s režimem podpory ve prospěch výrobců elektřiny EEG. V bodě 55 napadeného rozsudku Tribunál mimo jiné rozhodl, že zvláštní režim vyrovnání zavedl výhodu ve prospěch PVSE tím, že je osvobodil od zátěže, kterou by běžně nesly.

- 10 Tribunál nakonec v bodech 81 až 129 napadeného rozsudku zamítl jednotlivé části třetího žalobního důvodu vzneseného Spolkovou republikou Německo, jenž vycházel z neexistence výhody financované ze státních prostředků. Tribunál proto dospěl k závěru, že Komise měla právem za to, že opatření zavedená zákonem EEG z roku 2012, tj. režim podpory ve prospěch výrobců elektřiny EEG, jakož i režim zvláštního vyrovnání ve prospěch PVSE, zahrnovala státní prostředky ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- 11 V projednávaném případě Tribunál v bodech 81 až 83 napadeného rozsudku krátce připomněl relevantní judikaturu Soudního dvora týkající se pojmu „státní prostředky“, a zejména rozsudek ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (C-482/99, EU:C:2002:294, bod 37), poté v bodech 84 až 90 napadeného rozsudku shrnul sporné rozhodnutí.
- 12 Dále Tribunál v bodech 91 až 129 napadeného rozsudku zkoumal, zda měla Komise právem za to, že zákon EEG z roku 2012 zahrnoval státní prostředky ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- 13 V tomto ohledu Tribunál v bodě 92 napadeného rozsudku úvodem poukázal na to, že „příplatek EEG, přijímaný a spravovaný ze strany PPS má v konečném důsledku za cíl pokrýt náklady způsobené výkupními cenami a tržními premii stanovenými v [zákoně] EEG [z roku] 2012, které výrobcům elektřiny EEG zaručují cenu za elektřinu, kterou vyrábějí, která je vyšší než cena tržní“, takže „je třeba se domnívat, že příplatek EEG má svůj původ v provádění veřejné politiky podpory výrobců elektřiny EEG stanovené prostřednictvím zákona státem“.
- 14 Konečně se Tribunál věnoval prokázání, že se Komise nedopustila pochybení, když zaprvé vycházel ze tří proudů úvah, které byly rozvinuty v bodech 93 až 110 napadeného rozsudku a shrnuty v bodech 111 a 112 tohoto rozsudku, a zadruhé v bodech 113 až 126 napadeného rozsudku vyvrátil argumenty předložené Spolkovou republikou Německo.
- 15 Body 111 a 112 napadeného rozsudku zní následovně:

„111 Za těchto okolností je třeba konstatovat, že Komise správně uvedla v bodě 138 odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve spojení s body 98 až 137 uvedeného rozhodnutí, že se zvýhodnění stanovené v § 16 až § 33 [zákona] EEG z roku 2012 ve prospěch výrobců elektřiny EEG prostřednictvím výkupních cen a tržních premií, v projednávané věci podobá dani stanovené státními úřady zahrnující státní prostředky tím, že stát organizuje [převod] finančních prostředků prostřednictvím právních předpisů a stanoví, na jaké účely mohou být tyto finanční prostředky využity.

112 Tento závěr platí rovněž pro zvýhodnění uživatelů s vysokou spotřebou energie, které jsou PVSE, jelikož mechanismus vyrovnání stanovený [zákonem] EEG z roku 2012 představuje dodatečné zatížení pro PPS, jak Komise správně uvedla v bodě 114 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Každé snížení částky příplatku EEG má totiž přesně za následek snížení částek vybíraných od PVSE dodavateli elektřiny a může být považováno za krok vedoucí ke ztrátám příjmů pro PPS. Avšak tyto ztráty jsou následně přeneseny na jiné dodavatele, a ve skutečnosti na jiné konečné zákazníky, k vyrovnání takto vzniklých ztrát, jak ostatně potvrdila Spolková republika Německo na jednání v odpověď na otázku položenou Tribunálem. Takto se průměrný konečný spotřebitel v Německu jistým způsobem podílí na dotování PVSE, které využívají omezení příplatku EEG. Ostatně okolnost, že koneční spotřebitelé elektřiny, kteří nejsou PVSE, musejí nést dodatečné náklady způsobené omezením příplatku EEG, jež PVSE využívají, představuje i zde dodatečnou indicii, pokud je analyzována společně s předcházejícími úvahami, že

prostředky získávané příplatkem EEG jsou zvláštními prostředky, rovnocennými [dani] ze spotřeby elektřiny, jejichž použití za striktně určenými účely bylo stanoveno předem německým zákonodárcem v rámci provádění veřejné politiky, a nikoli na základě soukromé iniciativy.“

16 Tribunál dospěl k závěru své analýzy v bodech 127 a 128 napadeného rozsudku, které zní takto:

„127 Z této analýzy vyplývá, že mechanismy vycházející ze [zákona] EEG [z roku] 2012 vyplývají z provádění veřejné politiky na podporu výrobců elektřiny EEG stanovené státem prostřednictvím [zákona] EEG z roku 2012 a že zaprvé příjmy získané příplatkem EEG a kolektivně spravované PPS zůstávají pod dominantním vlivem veřejné moci, zadruhé dotčené částky získané příplatkem EEG jsou prostředky zahrnující státní prostředky srovnatelné s daní a zatřetí pravomoci a úkoly svěřené PPS umožňují dojít k závěru, že PPS nejednají na vlastní účet a svobodně, ale jako správci podpory poskytovanou ze státních prostředků srovnatelní se subjektem vykonávajícím státní koncesi.

128 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že Komise měla v napadeném rozhodnutí právem za to, že [zákon] EEG z roku 2012 zahrnuje státní prostředky ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.“

Návrhová žádání účastnic řízení a řízení před Soudním dvorem

17 Spolková republika Německo navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zrušil napadený rozsudek v plném rozsahu, vyhověl její žalobě proti spornému rozhodnutí;
- podpůrně vrátil věc Tribunálu;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

18 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- odmítl první důvod kasačního opravného prostředku jako nepřijatelný a podpůrně jej zamítl jako neopodstatněný;
- odmítl druhý důvod kasačního opravného prostředku jako částečně nepřijatelný, podpůrně jej zamítl jako částečně irelevantní a v každém případě jako neopodstatněný;
- zamítl třetí důvod kasačního opravného prostředku jako neopodstatněný;
- uložil Spolkové republice Německo náhradu nákladů řízení.

19 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 25. října 2017 podle čl. 55 odst. 1 písm. b) jednacího řádu Soudního dvora bylo řízení v projednávané věci přerušeno až do vyhlášení rozsudku ze dne 25. července 2018, Georgsmarienhütte a další (C-135/16, EU:C:2018:582).

Ke kasačnímu opravnému prostředku

20 Spolková republika Německo na podporu svého kasačního opravného prostředku vznáší tři důvody kasačního opravného prostředku, z nichž první dva vycházejí z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU a třetí z nesplnění povinnosti uvést v rozsudcích odůvodnění. Komise tvrdí, že první dva důvody kasačního opravného prostředku jsou nepřijatelné, podpůrně irelevantní a v každém případě neopodstatněné a že třetí důvod kasačního opravného prostředku je neopodstatněný.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU, pokud jde o použití státních prostředků

Argumentace účastnic řízení

- 21 Podstatou prvního důvodu kasačního opravného prostředku Spolkové republiky Německo, který je rozdělen do dvou částí, je tvrzení, že Tribunál se tím, že dospěl k závěru, že systém příplatku EEG zahrnuje poskytnutí výhody ze státních prostředků nebo, přinejmenším, z prostředků přičitatelných státu, dopustil nesprávných právních posouzení při výkladu a použití kritéria vycházejícího z poskytnutí výhody ze státních prostředků ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- 22 Velmi obecně, tento členský stát se především domnívá, že Tribunál při svém posouzení použití státních prostředků a za účelem závěru, podle kterého PPS byli určeni k výkonu případné pravomoci nakládat s prostředky pocházejícími z příplatku EEG a vykonávat nad nimi státní kontrolu, dostatečně nerozlišoval mezi rolami, které může stát hrát jakožto představitel zákonodárné moci na jedné straně a výkonné moci na straně druhé.
- 23 První částí svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku, která se týká zejména bodu 93 napadeného rozsudku, Spolková republika Německo tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného posouzení úlohy, kterou hrají PPS v systému příplatku EEG.
- 24 Připomíná, že Tribunál v bodě 93 konstatoval, že zákon EEG z roku 2012 svěřil PPS řadu povinností a výsad, pokud jde o provádění mechanismů vyplývajících z tohoto zákona, takže PPS byly ústředním bodem ve fungování systému stanoveného zákonem EEG z roku 2012. Kromě toho Tribunál konstatoval, že prostředky získané příplatkem EEG nebyly převáděny přímo od konečných spotřebitelů na výrobce elektřiny, nýbrž potřebovaly zásah zprostředkovatelů, pověřených jejich výběrem a správou, že uvedené prostředky nebyly ani placeny do obecného rozpočtu PPS, ani nechány k jejich použití, takže byly kolektivně spravovány PPS a zůstaly pod dominantním vlivem veřejné moci.
- 25 Při popisu fungování mechanismu rozdělování zavedeného zákonem EEG z roku 2012 a posléze porovnáváním tohoto mechanismu s judikaturou Soudního dvora se Spolková republika Německo postupně snaží prokázat, že zaprvé mechanismus zavedený zákonem EEG z roku 2012 nebyl nijak provázán s rozpočtem státu nebo veřejné instituce, zadruhé případná práva přístupu nebo kontroly vykonávaná státem vůči PPS neznamenal žádnou státní kontrolu nad prostředky EEG a zatřetí se nejednalo o žádnou daň ani o vzdání se státních příjmů.
- 26 Zaprvé posouzení mechanismu rozdělování podle EEG v žádném případě neumožňuje dojít k závěru o použití státních prostředků nebo prostředků přičitatelných státu, jak Soudní dvůr konstatoval ve svých rozsudcích ze dne 13. března 2001, *PreussenElektra* (C-379/98, EU:C:2001:160); ze dne 16. května 2002, *Francie v. Komise* (C-482/99, EU:C:2002:294), a ze dne 17. července 2008, *Essent Netwerk Noord a další* (C-206/06, EU:C:2008:413).
- 27 Podle této judikatury jsou poplatky, daně a odvody charakterizovány skutečností, že získané příjmy musí náležet, v jedné či druhé formě, přímo nebo nepřímo do rozpočtu státu nebo veřejného subjektu. Prostředky, které PPS obdrželi na pokrytí nákladů na uvádění elektřiny EEG na trh, přitom v žádném případě nesnížily, a to ani přímo, ani nepřímo, státní prostředky. Tyto náklady nesli účastníci dodavatelského řetězce výměnou za „obnovitelnou“ kvalitu elektřiny a kompenzovali je v rámci soukromého hospodářství.

- 28 Stát tedy neměl žádný přístup k těmto příjmům a nepověřil PPS plněním úlohy veřejné povahy. PPS nevybírali příplatek EEG jménem státu, takže se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že se jedná o kvazi držitele státních koncesí. Tribunál tím, že vycházel z této nesprávné právní kvalifikace úkolů PPS, mylně aplikoval pojem „kontrola a přičitatelnost jednání PPS“ státu.
- 29 Příplatek EEG nepřispívá do spolkového rozpočtu ani do rozpočtu veřejné instituce, o čemž svědčí mechanismus vyrovnávání nákladů PPS. PPS totiž stanoví výši tohoto příplatku porovnáním příjmů a nákladů, přičemž v případě vyšších či naopak nižších příjmů dochází mezi PPS v následujícím roce k vyrovnání, aniž to zahrnuje rozpočet veřejného subjektu. Nadměrné příjmy nejsou placeny do státního rozpočtu a nadměrné výdaje nejsou tímto rozpočtem vyrovnány.
- 30 V konečném důsledku je z právního hlediska nesprávné vycházet z principu, jak to učinil Tribunál v bodě 83 napadeného rozsudku, že relevantní částky zůstávají „neustále“ k dispozici „příslušným vnitrostátním orgánům“ nebo dokonce, jak to učinil v bodě 94 napadeného rozsudku, že prostředky spravované kolektivně PPS zůstávají pod dominantním vlivem veřejné moci.
- 31 Tribunál v bodě 117 napadeného rozsudku rovněž připisoval velký význam skutečnosti, že prostředky vybrané PPS musí být spravovány na odděleném účtu, podléhajícím kontrole ze strany státních orgánů. Oddělené účty mají přitom PPS z důvodů transparentnosti a předcházení zneužívajícím praktikám, a nikoli aby umožnili dotyčnému členskému státu spravovat zvláštní aktiva náležející podnikům.
- 32 Zadruhé Tribunál se rovněž dopustil nesprávného právního posouzení tím, že dospěl k závěru, že úkoly dohledu a kontroly zákonnosti a legality úkonů prováděných soukromými subjekty na trhu, připadající státním orgánům, znamenají státní kontrolu nad prostředky EEG.
- 33 Mechanismy stanovené EEG, které odpovídají hodnotícím kritériím vypracovaným Soudním dvorem v jeho rozsudku ze dne 30. května 2013, *Doux Élevage a Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11, EU:C:2013:348, bod 38), jsou určeny ke kontrole řádného fungování systému rozdělování a dodržování vůle zákonodárce, ale nedávají státním orgánům významnou možnost nasměrování či vlivu, jež by mohla být považována za „výkon státní kontroly“. Tyto orgány mají totiž pouze možnost přijmout disciplinární opatření nebo zahájit přestupková řízení proti soukromým subjektům, které porušily zákon EEG z roku 2012, a nemají žádnou pravomoc, která by jim umožnila nakládat s prostředky uvedených subjektů ovlivňováním plateb a finančních toků.
- 34 Samotné vyplacení odměny EEG ze strany PS nepodléhá státní kontrole. Jsou to PS, kteří sami rozhodují o tom, zda tuto odměnu vyplatí, či nikoliv, a stanoví výši částky. Stejně tak výběr příplatku EEG podléhá pouze omezenému dohledu, jelikož PPS jsou jediní, kdo rozhoduje o tom, zda ho budou požadovat, či nikoli. Na rozdíl od toho, co tvrdí Tribunál v bodě 125 napadeného rozsudku, PPS nejsou striktně kontrolováni příslušnými německými správními orgány, a zejména agenturou BNetzA, jejíž úkoly dohledu spočívají v podstatě v zajištění řádného provádění ustanovení týkajících se příplatku EEG. Agentura BNetzA nemá právo určit výši příplatku EEG, jelikož tento příplatek vypočítávají PPS na svou vlastní odpovědnost.
- 35 Zákonný požadavek na abstraktní systém výpočtu, jakož i povinnosti transparentnosti a práva dohledu, které z něj vyplývají, slouží pouze k tomu, aby zabránil bezdůvodnému obohacení subjektu během etap přenosového řetězce, přičemž ochrana před zneužíváním musí být vykonávána před civilními soudy v rámci vztahů soukromého práva existujících mezi účastníky. Tito účastníci nejsou držiteli státního pověření nebo koncese a nemají možnost uložit správnímu orgánu, aby uplatnil jejich práva.
- 36 Zatřetí příplatek EEG nepředstavuje daň, a v důsledku toho jeho omezení nepředstavuje vzdání se státních prostředků. Tribunál se totiž dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 95 napadeného rozsudku konstatoval, že jelikož byli koneční spotřebitelé povinni zaplatit cenové

doplnění, představoval příplatek EEG zátěž jednostranně uloženou státem v rámci jeho politiky podpory výrobců elektřiny EEG, srovnatelnou ve svých účincích s daní ze spotřeby elektřiny v Německu. Pouhá skutečnost, že mechanismus rozdělování EEG umožňuje přenést platby, které mají být zaplacený provozovatelům zařízení, na konečné spotřebitele elektřiny, totiž neumožňuje dojít k závěru o existenci daně.

- 37 Příplatek EEG je přírůžkou uplatňovanou na výkupní cenu soukromé povahy, kterou dodavatelé elektřiny zaplatí za „zelenou“ kvalitu elektřiny, a spadá tedy do vztahu plnění/protiplnění, na rozdíl od daně, která je vybírána povinně a bez jakéhokoli protiplnění. Judikatura Soudního dvora mimoto vyžaduje pro to, aby byla daň charakterizována jako státní podpora, existenci alokační vazby mezi daní a podporou, která v případě příplatku EEG chybí. Tento příplatek není příjmem členského státu, který je určen abstraktním způsobem. Zákon EEG z roku 2012 tak představuje pokračování Stromeinspeisungsgesetz (zákon o vstupu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie do sítě veřejné služby, BGBl 1990 I, s. 2633), který Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 13. března 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160) nekvalifikoval jako podporu, přičemž jediný rozdíl mezi těmito dvěma režimy vyplývá ze skutečnosti, že dodavatelé elektřiny nakupují za pevnou cenu (příplatek EEG) nikoli fyzickou elektřinu, nýbrž obnovitelný charakter této elektřiny.
- 38 V konečném důsledku tedy podstatné rysy daně chybí, jelikož zaprvé EEG od dodavatelů elektřiny nevyžaduje, aby tento příplatek účtovali svým zákazníkům, zadruhé přenesení uvedeného příplatku, aby tvořil u dodavatelů elektřiny součást jejich prodejní ceny, může být nárokováno nikoli prostředky veřejného práva, nýbrž pouze občanskoprávní žalobou, a zatřetí, „příjmy“ získané tímto příplatkem jsou začleněny do obecného majetku dodavatelů elektřiny, aniž by státní orgány mohly mít sebemenší vliv na správu nebo využívání těchto prostředků.
- 39 Druhou částí svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku Spolková republika Německo tvrdí, že se Tribunál rovněž dopustil nesprávného posouzení, když neuznal, že v systému zavedeném zákonem EEG z roku 2012 záviselo poskytnutí podpory ze státních prostředků v rozhodující míře na úloze dodavatelů elektřiny, která v projednávaném případě nebyla dostatečně zohledněna.
- 40 Zaprvé, i když Tribunál správně konstatoval, že zákon EEG z roku 2012 sice neukládá dodavatelům elektřiny, aby přenesli příplatek EEG na koncové zákazníky, avšak ani to nezakazuje, nezohlednil nicméně úlohu těchto dodavatelů, když v bodě 95 a následujících napadeného rozsudku konstatoval, že tento příplatek je *de facto* daní a nemůže být označen za prostředek patřící PPS, kterému pouze členský stát legislativním opatřením předepsal zvláštní použití.
- 41 Zadruhé Tribunál nezohlednil skutečnost, že úloha a poslání dodavatelů elektřiny jsou mnohem méně regulovány zákonem, než je tomu u PPS. Uvedení dodavatelé nejsou povinni vést oddělené účetnictví ani zajistit, aby se provádělo oddělení majetku, neboť příplatek EEG musí být považován za běžnou část jejich příjmů. Nepodléhají žádnému zákonnému požadavku, pokud jde o jejich jednání v oblasti cen nebo použití prostředků. Nad vztahy, které mají se svými klienty, subjekty údajně financujícími systém podpory napadený Komisí a Tribunálem, není vykonávána žádná státní kontrola. Příplatek EEG a jeho případné přenesení na konečné spotřebitele ze strany dodavatelů elektřiny je součástí obchodního vztahu mezi soukromými podniky a jednotlivci bez zásahu veřejného orgánu. Skutečnost, že se dotčené prostředky nepřevádějí přímo od spotřebitelů na výrobce elektřiny, ale vyžadují zásah zprostředkovatelů pověřených jejich výběrem a správou, není pro jejich kvalifikaci jako soukromých prostředků relevantní.
- 42 Zatřetí by Tribunál, kdyby dostatečně přezkoumal úlohu dodavatelů elektřiny, došel k závěru, že stát neměl k prostředkům EEG přístup. A to tím spíše že vztah mezi dodavatelem elektřiny a konečnými spotřebiteli má čistě soukromý charakter. Tribunál odhlédl od dosahu pojmu „kontrola“, a tedy porušil čl. 107 odst. 1 SFEU tím, že kvalifikoval činnost soukromého podniku jako „státní kontrolu“, i když tento podnik nepodléhal žádné zákonné povinnosti spočívající ve výběru příplatku EEG, i když částka uvedeného příplatku, která měla být v případě potřeby přenesena, rovněž nepodléhala zákonným

požadavkům, i když orgány nemohly mít žádný vliv na stanovení cen ze strany dodavatelů elektřiny, i když obrat těchto dodavatelů, který může zahrnovat platbu příplatku, byl zahrnut do jejich majetku a i když státní orgány nemohly ovlivnit využití těchto prostředků těmito dodavateli.

- 43 Komise tvrdí, že první důvod kasačního opravného prostředku vznesený Spolkovou republikou Německo je nepřijatelný a podpůrně, že je částečně irelevantní a v každém případě neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

– K přípustnosti důvodu kasačního opravného prostředku jako celku

- 44 Komise tvrdí, že první důvod kasačního opravného prostředku vznesený Spolkovou republikou Německo je v plném rozsahu nepřijatelný, jelikož nekritizuje právní výklad pojmu „státní kontrola“ zastávaný Tribunálem v napadeném rozsudku, ale zjištění týkající se vnitrostátního práva učiněná Tribunálem, která jsou součástí posouzení skutkového stavu.

- 45 Takováto argumentace musí být zamítnuta.

- 46 Ačkoliv je pravda, že se Spolková republika Německo na podporu svých argumentů dovolává ustanovení zákona EEG z roku 2012, nic to nemění na tom, že v rámci první části svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku v zásadě tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, jelikož se přiklonil k příliš širokému výkladu pojmu „státní kontrola“, a to zejména tím, že kvalifikoval částky získané příplatkem EEG jako prostředky zahrnující státní prostředky podobné dani na jedné straně a že dospěl k závěru o existenci veřejné kontroly členského státu nad uvedenými prostředky prostřednictvím PPS na straně druhé.

- 47 Z toho vyplývá, že první důvod kasačního opravného prostředku je přípustný.

– K první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, vycházející z pochybení, jehož se Tribunál dopustil při posouzení úlohy PPS v systému příplatku EEG

- 48 Je třeba připomenout, že k tomu, aby mohlo být zvýhodnění kvalifikováno jako podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, musí být poskytnuto přímo nebo nepřímo za použití státních prostředků a přičitatelná státu (rozsudek ze dne 13. září 2017, ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, bod 20 a citovaná judikatura).

- 49 Zprvce za účelem posouzení přičitatelnosti opatření státu, je třeba zkoumat, zda se orgány veřejné správy podílely na přijímání tohoto opatření (rozsudky ze dne 2. února 1988, Kwekerij van der Kooy a další v. Komise, 67/85, 68/85 a 70/85, EU:C:1988:38, bod 35; ze dne 19. prosince 2013, Association Vent De Colère! a další, C-262/12, EU:C:2013:851, body 17 a 18, jakož i ze dne 13. září 2017, ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, bod 21).

- 50 V projednávaném případě Tribunál v bodě 40 napadeného rozsudku shledal, že mechanismy podpory a vyrovnání dotčené v projednávané věci byly zavedeny zákonem EEG z roku 2012, takže musí být považovány za přičitatelné státu.

- 51 Ačkoli Spolková republika Německo ve svém kasačním opravném prostředku několikrát odkazuje na otázku přičitatelnosti dotčených opatření státu, takto učiněný závěr Tribunálu formálně nezpochybnila, ani se nedovolávala existence nesprávného právního posouzení v tomto ohledu ze strany Tribunálu. Argumenty předložené v tomto ohledu proto musí být v každém případě, jak tvrdí Komise, odmítnuty jako nepřijatelné.

- 52 Zadruhé z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že zákaz stanovený v čl. 107 odst. 1 SFEU zahrnuje jak podpory poskytnuté státem přímo nebo ze státních prostředků, tak podpory poskytnuté veřejnoprávními nebo soukromými subjekty, které byly zřízeny nebo určeny státem za účelem správy těchto podpor (rozsudky ze dne 22. března 1977, *Steinike & Weinlig*, 78/76, EU:C:1977:52, bod 21; ze dne 13. března 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, bod 58, jakož i ze dne 13. září 2017, *ENEA*, C-329/15, EU:C:2017:671, bod 23 a citovaná judikatura).
- 53 Rozlišení učiněné v tomto ustanovení mezi „podporami poskytovanými státy“ a podporami poskytovanými „ze státních prostředků“ totiž neznamená, že podporami jsou všechna zvýhodnění poskytnutá státem, ať jsou, nebo nejsou financována ze státních prostředků, ale jeho účelem je pouze zahrnout do tohoto pojmu zvýhodnění, která jsou poskytnuta přímo státem, jakož i zvýhodnění, která jsou poskytnuta prostřednictvím veřejné nebo soukromé organizace, která byla určena nebo zřízena tímto státem (rozsudky ze dne 13. března 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, bod 58, jakož i ze dne 30. května 2013, *Doux Élevage a Coopérative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, EU:C:2013:348, bod 26).
- 54 Unijní právo totiž nemůže připustit, aby kvůli pouhému zřízení samostatných organizací pověřených rozdělováním podpor bylo možné obejít pravidla týkající se státních podpor (rozsudky ze dne 16. května 2002, *Francie v. Komise*, C-482/99, EU:C:2002:294, bod 23, a ze dne 9. listopadu 2017, *Komise v. TV2/Danmark*, C-656/15 P, EU:C:2017:836, bod 45).
- 55 Z judikatury Soudního dvora rovněž vyplývá, že není nezbytné ve všech případech zjišťovat, zda byl proveden převod státních prostředků, aby zvýhodnění poskytnuté jednomu nebo několika podnikům mohlo být považováno za státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (rozsudky ze dne 16. května 2002, *Francie v. Komise*, C-482/99, EU:C:2002:294, bod 36, jakož i ze dne 30. května 2013, *Doux Élevage a Coopérative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, EU:C:2013:348, bod 34).
- 56 Soudní dvůr tak rozhodl, že se na opatření spočívající zejména v povinnosti vykupovat elektřinu může vztahovat pojem „podpora“, i když nezahrnuje převod státních prostředků (rozsudky ze dne 19. prosince 2013, *Association Vent De Colère! a další*, C-262/12, EU:C:2013:851, bod 19, jakož i ze dne 13. září 2017, *ENEA*, C-329/15, EU:C:2017:671, bod 24).
- 57 Článek 107 odst. 1 SFEU totiž zahrnuje veškeré finanční prostředky, které mohou orgány veřejné správy skutečně použít k podpoře podniků, aniž je rozhodné, zda tyto prostředky trvale patří do majetku státu, či nikoli. I když částky odpovídající dotyčné podpoře nejsou trvale ve vlastnictví státní pokladny, skutečnost, že zůstávají neustále pod veřejnou kontrolou, a tudíž jsou k dispozici příslušným vnitrostátním orgánům, stačí k tomu, aby byly kvalifikovány jako „státní prostředky“ (rozsudky ze dne 16. května 2002, *Francie v. Komise*, C-482/99, EU:C:2002:294, bod 37, a ze dne 13. září 2017, *ENEA*, C-329/15, EU:C:2017:671, bod 25, jakož i citovaná judikatura).
- 58 Soudní dvůr konkrétně rozhodl, že finanční prostředky pocházející z povinných příspěvků uložených právními předpisy členského státu, které jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, lze považovat za státní prostředky ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, i když jsou spravovány subjekty, které jsou od veřejné moci oddělené (rozsudky ze dne 2. července 1974, *Itálie v. Komise*, 173/73, EU:C:1974:71, bod 35, jakož i ze dne 19. prosince 2013, *Association Vent De Colère! a další*, C-262/12, EU:C:2013:851, bod 25).
- 59 Rozhodujícím aspektem je v tomto ohledu skutečnost, že takové podniky jsou státem zmocněny k tomu, aby spravovaly státní prostředky, a nemají jen povinnost výkupu za použití vlastních finančních prostředků (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. července 2008, *Essent Netwerk Noord a další*, C-206/06, EU:C:2008:413, bod 74; ze dne 19. prosince 2013, *Association Vent De Colère! a další*, C-262/12, EU:C:2013:851, body 30 a 35, jakož i ze dne 13. září 2017, *ENEA*, C-329/15, EU:C:2017:671, body 26 a 30).

- 60 Mělo by však být také připomenuto, že pro účely zjištění, zda výhoda poskytnutá příjemci zatěžuje rozpočet státu, je třeba ověřit, zda je dána dostatečně přímá vazba mezi touto výhodou a snížením státního rozpočtu nebo dostatečně konkrétním hospodářským rizikem výdajů zatěžujících tento rozpočet (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. září 2011, Komise v. Nizozemsko, C-279/08 P, EU:C:2011:551, bod 111; ze dne 19. března 2013, Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další a Komise v. Francie a další, C-399/10 P a C-401/10 P, EU:C:2013:175, bod 109; ze dne 9. října 2014, Ministerio de Defensa a Navantia, C-522/13, EU:C:2014:2262, bod 47, jakož i ze dne 16. dubna 2015, Trapeza Eurobank Ergasias, C-690/13, EU:C:2015:235, bod 19).
- 61 Právě ve světle těchto skutečností je třeba posoudit první část prvního důvodu kasačního opravného prostředku vzneseného Spolkovou republikou Německo, v jejímž rámci tento stát tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když dospěl k závěru, že zaprvé mechanismus zavedený zákonem EEG z roku 2012 je propojen s rozpočtem členského státu nebo veřejné instituce, zadruhé skutečnost, že úkoly spočívající v dohledu a kontrole byly přeneseny na státní orgány, znamená veřejnou kontrolou nad prostředky EEG a zatřetí příplatek EEG představuje daň a omezení tohoto příplatku vzdání se státních prostředků.
- 62 V tomto ohledu je třeba uvést, že závěr Tribunálu uvedený v bodě 128 napadeného rozsudku, podle kterého měla Komise ve sporném rozhodnutí právem za to, že zákon EEG z roku 2012 zahrnuje státní prostředky ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, je založen na zjištěních učiněných v bodech 92 až 126 uvedeného rozsudku a shrnutých v jeho bodě 127. V uvedeném bodě Tribunál poznamenal, že mechanismy vycházející ze zákona EEG z roku 2012 vyplývají především z provádění veřejné politiky na podporu výrobců elektřiny EEG stanovené státem prostřednictvím zákona EEG z roku 2012. Poté uvedl, že zaprvé příjmy získané příplatkem EEG a kolektivně spravované PPS zůstávají pod dominantním vlivem veřejné moci, zadruhé dotčené částky získané příplatkem EEG jsou prostředky zahrnující státní prostředky srovnatelné s daní a zatřetí pravomoci a úkoly svěřené PPS umožňují dojít k závěru, že PPS nejednají na vlastní účet a svobodně, ale jako správci podpory poskytované ze státních prostředků srovnatelní se subjektem vykonávajícím státní koncesi.
- 63 Tvrzení Tribunálu, podle kterého v podstatě mechanismy vycházející ze zákona EEG z roku 2012 vyplývají především z provádění veřejné politiky na podporu výrobců elektřiny EEG stanovené státem, se přitom omezuje na opakování závěru, již uvedeného v bodě 40 napadeného rozsudku, podle kterého musí být tyto mechanismy považovány za přičitatelné státu. Jak vyplývá z judikatury citované v bodě 48 tohoto rozsudku, tato skutečnost, i když je nezbytná pro účely kvalifikace výhod vyplývajících z mechanismů zavedených zákonem EEG z roku 2012 jako podpor ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, nestačí sama o sobě k tomu, aby taková kvalifikace mohla být přijata. Musí být totiž prokázáno, že dotčené výhody jsou poskytovány přímo nebo nepřímo ze státních prostředků.
- 64 Je tedy třeba přezkoumat, zda Tribunál mohl, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, vyvodit na základě tří dalších skutečností uvedených v bodě 127 napadeného rozsudku a připomenutých v bodě 62 tohoto rozsudku, že prostředky získané příplatkem EEG představují státní prostředky.
- 65 Co se týče tvrzení, podle kterého jsou částky získané příplatkem EEG prostředky, které zahrnují státní prostředky srovnatelné s daní, je třeba připomenout, že Komise v bodě 105 sporného rozhodnutí kvalifikovala tento příplatek jako „zvláštní poplatek“ (*special levy*, v původní jazykové verzi tohoto rozhodnutí).
- 66 Tribunál v bodě 95 napadeného rozsudku poznamenal, že „dodavatelé elektřiny v praxi přenášejí finanční zátěž vyplývající z příplatku EEG na konečné zákazníky“, že tento přenos musí být považován „za důsledek předpokládaný a organizovaný německým zákonodárcem“ a že cenové doplnění nebo dodatečné náklady, které koneční spotřebitelé elektřiny „*de facto* musí platit“, představují „zátěž jednostranně uloženou státem v rámci [jeho] politiky podpory výrobců elektřiny EEG [...] [srovnatelnou] s [daní ze spotřeby] elektřiny v Německu“.

- 67 Na základě těchto úvah Tribunál v bodě 96 napadeného rozsudku uvedl odkazem na „[obdobný]“ rozsudek ze dne 17. července 2008, Essent Netwerk Noord a další (C-206/06, EU:C:2008:413, bod 66), že částky získané příplatkem EEG představují prostředky zahrnující státní prostředky srovnatelné s daní, přičemž toto tvrzení bylo zopakováno v bodě 127 napadeného rozsudku.
- 68 Soudní dvůr nicméně v bodě 66 rozsudku ze dne 17. července 2008, Essent Netwerk Noord a další (C-206/06, EU:C:2008:413), pro účely kvalifikace cenového příplatku uloženého kupujícím elektřiny, o který se v dané věci jednalo, jako daně, odkázal na bod 47 tohoto rozsudku. Závěr učiněný v posledně uvedeném bodě, podle kterého by měl být dotčený příplatek kvalifikován jako daň, byl založen mimo jiné na skutečnosti, na niž Soudní dvůr poukázal v bodě 45 tohoto rozsudku, že tento cenový příplatek představuje zátěž jednostranně uloženou zákonem, kterou musí nést spotřebitelé.
- 69 Zjištění učiněná Tribunálem v bodě 95 napadeného rozsudku přitom neumožňují prokázat analogii mezi uvedeným cenovým příplatkem a příplatkem EEG.
- 70 Jak totiž uvedl Tribunál v bodech 7 až 9 napadeného rozsudku, příplatek EEG představuje případný rozdíl mezi cenou, jíž PPS dosáhli na spotovém trhu burzy s elektřinou EEG, kterou zavádějí do své sítě, a finanční zátěží, kterou jim ukládá zákonná povinnost zaplatit náhradu za tuto elektřinu v cenách stanovených zákonem, což je rozdíl, který jsou PPS oprávněni požadovat od dodavatelů, kteří dodávají koncovým zákazníkům. Zákon EEG z roku 2012 naopak těmto dodavatelům neukládá, aby částky zaplacené za příplatek EEG přenesli na konečné zákazníky.
- 71 Skutečnost, kterou Tribunál konstatoval v bodě 95 napadeného rozsudku, že „v praxi“ je finanční zátěž vyplývající z příplatku EEG přenášena na konečné zákazníky, a tudíž je „z hlediska svých účinků srovnatelná s [daní ze spotřeby] elektřiny“, nepostačuje k tomu, aby bylo možné dospět k závěru, že příplatek EEG má tytéž vlastnosti jako cenový příplatek za elektřinu zkoumaný Soudním dvorem v rozsudku ze dne 17. července 2008, Essent Netwerk Noord a další (C-206/06, EU:C:2008:413).
- 72 V důsledku toho je třeba ověřit, zda další dvě skutečnosti, o nichž se zmínil Tribunál v bodě 127 napadeného rozsudku a které byly rovněž připomenuty v bodě 62 tohoto rozsudku, mu nicméně umožňovaly dospět k závěru, že prostředky získané příplatkem EEG představují státní prostředky, jelikož zůstávají neustále pod veřejnou kontrolou, a jsou tudíž k dispozici veřejným orgánům ve smyslu judikatury citované v bodě 57 tohoto rozsudku. V tomto případě nezáleží na tom, zda lze příplatek EEG klasifikovat jako „daň“, či nikoliv.
- 73 Je třeba nicméně konstatovat, že Tribunál neprokázal, že stát měl pravomoc disponovat s prostředky získanými příplatkem EEG, ba ani že vykonával veřejnou kontrolu nad PPS pověřenými správou těchto prostředků.
- 74 Zprvce totiž Tribunál rozhodl, že prostředky získané příplatkem EEG zůstaly nikoli k dispozici státu, ale pouze pod dominantním vlivem orgánů veřejné moci, jelikož byly kolektivně spravovány PPS, přičemž tito provozovatelé mohou být kolektivně srovnatelní se subjektem, který vykonává státní koncesi. V tomto ohledu se Tribunál omezil na konstatování, že prostředky pocházející z příplatku EEG jsou zprvce spravovány PPS za účelem veřejného zájmu podle pravidel předem definovaných zákonodárcem a zadruhé určeny k financování režimů podpory a vyrovnání s vyloučením jakéhokoli jiného účelu.
- 75 Přitom, aniž je nutné rozhodovat o opodstatněnosti kvalifikace státní koncese zastávané Tribunálem, je třeba konstatovat, že ačkoliv uvedené skutečnosti jasně svědčí o právním původu podpory elektřiny EEG prováděné zákonem EEG z roku 2012, a tedy o určité nadvládě státu nad mechanismy zavedenými zákonem EEG z roku 2012, tyto skutečnosti však nestačí k závěru, že stát měl z tohoto důvodu pravomoc disponovat s prostředky spravovanými a řízenými PPS.

- 76 Konkrétně skutečnost, že prostředky pocházející z příplatku EEG jsou výlučně určeny k financování režimů podpory a vyrovnání podle ustanovení zákona EEG z roku 2012, neznamená, že stát může ve smyslu judikatury citované v bodě 57 tohoto rozsudku s těmito prostředky disponovat. Tato právní zásada výlučného určení prostředků pocházejících z příplatku EEG spíše ukazuje, v případě neexistence jakékoli jiné skutečnosti, která by prokazovala opak, že stát právě s těmito prostředky disponovat nemohl, tj. nemohl rozhodnout o jiném určení, než které stanoví zákon EEG z roku 2012.
- 77 Zadruhé Tribunál neprokázal, že PPS zůstávají neustále pod veřejnou kontrolou ani že podléhají veřejné kontrole.
- 78 V tomto ohledu je třeba uvést, že se Tribunál v bodech 105 až 110 napadeného rozsudku zajisté snažil prokázat, že PPS, pověření správou systému podpory výroby elektřiny EEG, jsou v tomto úkolu kontrolováni v několika ohledech.
- 79 Nejprve Tribunál v bodě 106 napadeného rozsudku konstatoval, že PPS nemohou použít prostředky pocházející z příplatku EEG k jiným účelům nežli k těm stanoveným zákonodárcem. Dále v bodě 107 napadeného rozsudku uvedl, že PPS je uložena povinnost spravovat uvedené prostředky na zvláštním společném účtu, a dodal, že plnění této povinnosti podléhá kontrole státních orgánů podle § 61 zákona EEG z roku 2012, avšak nevyjádřil se k povaze a rozsahu této kontroly. Tribunál konečně v bodech 108 až 110 napadeného rozsudku uvedl, že státní orgány, v projednávaném případě agentura BNetzA, vykonávají nad jedním PPS striktní kontrolu na několika úrovních, přičemž dohlížejí zejména na to, aby PPS obchodovali s elektřinou EEG v souladu s § 37 zákona EEG z roku 2012 a dodavatelům elektřiny určili, stanovili, oznámili a fakturovali příplatek EEG, v souladu s právními a zákonnými požadavky.
- 80 I když přitom uvedené skutečnosti umožňují skutečně konstatovat, že orgány veřejné moci vykonávají kontrolu řádného plnění zákona EEG z roku 2012, nemohou naproti tomu vést k závěru o existenci veřejné kontroly nad prostředky získanými samotným příplatkem EEG.
- 81 Tribunál ostatně v bodě 110 napadeného rozsudku uzavřel svůj přezkum tím, že rozhodl, že tato kontrola, jež je součástí obecné logiky celkové struktury stanovené prostřednictvím zákona EEG z roku 2012, podporuje závěr, vycházející z analýzy úkolů a povinností PPS, že tito provozovatelé nejednají na svůj účet a svobodně, ale jako subjekty, které spravují podporu poskytovanou ze státních prostředků. Dodal, že i za předpokladu, že tato kontrola nemá přímý účinek na každodenní správu dotčených prostředků, jedná se o doplňující skutečnost, jejímž cílem je zajistit, aby jednání PPS zůstalo v rámci stanoveném zákonem EEG z roku 2012. Konečně v bodě 118 napadeného rozsudku Tribunál konstatoval, že neexistence účinného přístupu státu k prostředkům získaným příplatkem EEG, v tom smyslu, že bezpochyby neprocházejí státním rozpočtem, nemá v projednávané věci dopad na dominantní vliv státu na používání těchto prostředků a na jeho schopnost předem rozhodnout z důvodu přijetí zákona EEG z roku 2012 o cílech, které je třeba sledovat a o použití uvedených prostředků v plném rozsahu.
- 82 Je pravda, jak uvedl Tribunál v bodě 125 napadeného rozsudku a jak bylo připomenuto v bodě 58 tohoto rozsudku, že Soudní dvůr měl příležitost rozhodnout, že finanční prostředky pocházející z povinných příspěvků uložených právními předpisy členského státu, které jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, lze považovat za státní prostředky ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, i když jsou spravovány subjekty, které jsou od veřejné moci oddělené (rozsudek ze dne 19. prosince 2013, Association Vent De Colère! a další, C-262/12, EU:C:2013:851, bod 25).
- 83 Řešení přijaté Soudním dvorem v posledně uvedené věci bylo však založeno na dvou podstatných skutečnostech, které v projednávané věci chybí.

- 84 Soudní dvůr totiž výslovně poukázal na to, že vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci, ve které byl vydán výše uvedený rozsudek, zavedla zásadu plného pokrytí povinnosti výkupu francouzským státem, na základě které byl posledně uvedený povinen splnit minulé závazky a plně pokrýt dodatečné náklady vznikající podnikům v případě, že by výše příspěvků vybraných od konečných spotřebitelů elektřiny nebyla dostatečná k pokrytí těchto dodatečných nákladů (rozsudek ze dne 19. prosince 2013, *Vent de Colère Association! a další*, C-262/12, EU:C:2013:851, bod 26). Soudní dvůr tímto konstatoval existenci vazby mezi dotčenou výhodou a přinejmenším potenciálním snížením státního rozpočtu.
- 85 V bodech 28 až 33 rozsudku ze dne 19. prosince 2013, *Association Vent De Colère! a další* (C-262/12, EU:C:2013:851), Soudní dvůr dále konstatoval, že částky určené k vyrovnání dodatečných nákladů vyplývajících z povinnosti výkupu uložené podnikům byly svěřeny *Caisse des dépôts et consignations*, tj. právnické osobě veřejného práva, kterou francouzský stát pověřil, aby zajišťovala pro *Commission de régulation de l'énergie*, která je nezávislým správním orgánem pověřeným dohledem nad řádným fungováním trhu s elektřinou a plynem ve Francii, služby administrativní, finanční a účetní správy, takže na tyto částky bylo třeba nahlížet tak, že zůstávají pod veřejnou kontrolou.
- 86 Je tedy třeba dospět k závěru, že ani další skutečnosti uvedené Tribunálem v bodě 127 napadeného rozsudku neumožňovaly dojít k závěru, že prostředky získané příplatkem EEG představují státní prostředky.
- 87 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že je první část prvního důvodu kasačního opravného prostředku vzneseného Spolkovou republikou Německo opodstatněná a napadený rozsudek musí být zrušen, aniž je třeba zkoumat druhou část tohoto důvodu a další dva důvody kasačního opravného prostředku.

K žalobě před Tribunálem

- 88 Podle článku 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie zruší Soudní dvůr rozhodnutí Tribunálu, pokud je kasační opravný prostředek opodstatněný. Pokud to soudní řízení dovoluje, může sám Soudní dvůr vydat konečné rozhodnutí ve věci.
- 89 Soudní dvůr má v projednávané věci k dispozici informace nezbytné ke konečnému rozhodnutí o žalobě na neplatnost sporného rozhodnutí, kterou Spolková republika Německo podala k Tribunálu.
- 90 V tomto ohledu stačí uvést, že z důvodů uvedených v bodech 48 až 87 tohoto rozsudku Komise neprokázala, že výhody stanovené v zákoně EEG z roku 2012, a sice režim podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a zemního plynu, který je financován z příplatku EEG, a zvláštní režim vyrovnání týkající se snížení tohoto příplatku uživatelům s vysokou spotřebou energie, zahrnuje státní prostředky, a tudíž představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- 91 Třetímu žalobnímu důvodu vznesenému Spolkovou republikou Německo v rámci žaloby podané v prvním stupni před Tribunálem, jenž vychází z neexistence podpory financované ze státních prostředků, je tudíž třeba vyhovět a sporné rozhodnutí zrušit.

K nákladům řízení

- 92 Článek 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že je-li kasační prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.
- 93 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se použije na řízení o kasačním opravném prostředku na základě čl. 184 odst. 1 uvedeného jednacího řádu, se účastník řízení, který neměl ve věci úspěch, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník, který měl ve věci úspěch, požadoval.

⁹⁴ Vzhledem k tomu, že Spolková republika Německo požadovala náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení souvisejících jak s řízením o kasačním opravném prostředku, tak s řízením v prvním stupni.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) **Rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 10. května 2016, Německo v. Komise (T-47/15, EU:T:2016:281), se zrušuje.**
- 2) **Rozhodnutí Komise (EU) 2015/1585 ze dne 25. listopadu 2014 o režimu podpory SA.33995 (2013/C) (ex 2013/NN) [který zavedlo Německo na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů a uživatelů s vysokou spotřebou energie], se zrušuje.**
- 3) **Evropské komisi se ukládá náhrada nákladů řízení souvisejících jak s řízením o kasačním opravném prostředku, tak s řízením v prvním stupni.**

Podpisy.